

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति
सानोठिमी, भक्तपुरको

वरिष्ठ प्रशिक्षक (स्वास्थ्य)/वरिष्ठ प्राविधिक अधिकृत (स्वास्थ्य)
(अधिकृत स्तर द्वितीय श्रेणी प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा) पदको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा : प्राविधिक तथा प्रशिक्षण	समूह : स्वास्थ्य	उप-समूह :
पद : १. वरिष्ठ प्रशिक्षक (स्वास्थ्य)		
२. वरिष्ठ प्राविधिक अधिकृत (स्वास्थ्य)	स्तर : अधिकृत स्तर द्वितीय श्रेणी	
पाठ्यक्रमको रूपरेखा : यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा लिइने छ :		
प्रथम चरण : लिखित परीक्षा		पूर्णाङ्क : ३००
द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता		पूर्णाङ्क : २५

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा योजना

पत्र	विषय	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय	पूर्णांक	उत्तीर्णांक
प्रथम	खण्ड क प्रशासन र व्यवस्थापन (सबै समूहको लागि)	विषयगत- समस्या समाधान	१	१ × २५ = २५	३ घण्टा	१५०	६०
		विषयगत- तर्कयुक्त एवं विवेचनामूलक	५	५ × १५ = ७५			
	खण्ड ख सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	विषयगत- समीक्षात्मक समाधान	५	५ × १० = ५०	१ घण्टा		
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	विषयगत- समस्या समाधान	१	१ × २५ = २५	४ घण्टा	१५०	६०
		विषयगत- तर्कयुक्त एवं विवेचनामूलक	५	५ × १५ = ७५			
		विषयगत- समीक्षात्मक समाधान	५	५ × १० = ५०			

द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तरवार्ता	२५	मौखिक

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- आन्तरिक प्रतियोगिताको परीक्षाको हकमा सेवा सम्बन्धी विषय (द्वितीय पत्र) को मात्र लिखित परीक्षा हुनेछ ।
- माथि उल्लेखित पदको लिखित परीक्षा प्रथम खण्ड (क) र खण्ड (ख) को लिखित परीक्षा एउटै प्रश्न पत्रबाट एकैदिन वा छुट्टा छुट्टै प्रश्न पत्रबाट छुट्टा छुट्टैदिन लिन सकिनेछ । यसै गरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि एउटै प्रश्न पत्रबाट एकैदिन वा छुट्टा छुट्टै प्रश्न पत्रबाट छुट्टा छुट्टैदिन लिन सकिनेछ ।
- सम्भव भएसम्म सबै प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भ गांसी सोधिनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जे सुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- विषयगत- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्न अनुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
 - पहिलो भागमा समस्याको पहिचान
 - दोश्रो भागमा समस्या समाधानका लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम
 - तेश्रो भागमा समस्या समाधानका लागि सुझाव
 - चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरीका

८. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तरवार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
९. पहिलो चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूको प्राप्ताङ्क र द्वितीय चरणको अन्तरवार्तामा प्राप्त गरेको अंक जोडी योग्यताक्रम अनुसार सिफारिश गरिनेछ ।
१०. प्रथम पत्र **खण्ड क र खण्ड ख** को लिखित परीक्षाको उत्तरपुस्तिका प्रत्येक खण्डको छुट्टा छुट्टै हुनेछ । यसैगरी **द्वितीय पत्र**को लिखित परीक्षा (**विषयगत-समस्या समाधान, विषयगत- तर्कयुक्त एवं विवेचनामूलक र विषयगत- समीक्षात्मक समाधान**) को उत्तरपुस्तिका छुट्टा छुट्टै हुनेछ ।
११. पाठ्यक्रम लागू मिति : २०७३/०४/२९ गते देखि ।
१२. यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लेखित सेवा/समूह/उप-समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति
सानोठिमी भक्तपुरको

वरिष्ठ प्रशिक्षक (स्वास्थ्य)/वरिष्ठ प्राविधिक अधिकृत (स्वास्थ्य)
(अधिकृत स्तर द्वितीय श्रेणी प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा) पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पूर्णांक : १००

प्रथम पत्र : खण्ड (क) प्रशासन र व्यवस्थापन

१. राज्य र सरकार

- १.१ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.२. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन
- १.३. नेपालको संविधान

२. सार्वजनिक प्रशासन

- २.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
- २.२. कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
- २.३. आर्थिक प्रशासन - बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

३. व्यवस्थापन

- ३.१. व्यवस्थापनको अवधारणा
- ३.२. व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रकृया, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
- ३.३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

४. विकासका आयामहरू

- ४.१. विकास प्रशासनको अवधारणा
- ४.२. विकासमा जनसहभागीता
- ४.३. चालु आवधिक योजना
- ४.४. दिगो विकास
- ४.५. बिकेन्द्रिकरण
- ४.६. गरिबी निवारण
- ४.७. सुशासन
- ४.८. विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
- ४.९. जनसंख्या र बसाई सराई

५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार

- ५.१. लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ५.२. कानूनी राज्य
- ५.३. मानव अधिकार
- ५.४. लैंगिक सवाल (Gender Issues)
- ५.५. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.६. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनोट

- ६.१. नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
- ६.२. महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तीकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिक रूपले विपन्न खस आर्यहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति
सानोठिमी भक्तपुरको

वरिष्ठ प्रशिक्षक (स्वास्थ्य)/वरिष्ठ प्राविधिक अधिकृत (स्वास्थ्य)
(अधिकृत स्तर द्वितीय श्रेणी प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा) पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पूर्णांक : ५०

प्रथम पत्र : खण्ड (ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय

1. National Health Policy 1991
2. Second Long Term Health Plan (1997-2017)
3. Health sector in current five-year plan
4. Health service Act 2053, Health service regulation, 2054
5. International Health agencies: Role and responsibilities of HWO, UNICEF, UNFPA and interagency relationships.
6. Medical ethics
7. National Advocacy Plan on HIV/AIDS
8. National Health Communication Policy 2012
9. Public Procurement Act 2063 and Regulation 2064
10. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
११. वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४
१२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्को पृष्ठभूमि र महत्व
१३. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं तालीम नीति, २०६९
१४. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन, २०४५ (संशोधन सहित)
१५. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् नियमावली, २०५१ (संशोधन सहित)
१६. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली, २०६२
१७. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम कर्मचारी सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०६९

वरिष्ठ प्रशिक्षक (स्वास्थ्य)/वरिष्ठ प्राविधिक अधिकृत (स्वास्थ्य)
(अधिकृत स्तर द्वितीय श्रेणी प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा) पदको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पूर्णांक : १५०

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

1. Medical Education and Training

- 1.1 General Principle, Curricular component, the fundamental of educational process.
- 1.2 Curriculum Development and education strategies
- 1.3 Identification of learning resources to meet the learning objectives
- 1.4 Teaching/ Learning Methods
- 1.5 Teaching/Learning Aids: Use of power point, projectors, slides, other modules etc. in teaching learning objectives
- 1.6 Classroom presentation and communication skills
- 1.7 Assessment and evaluation of learning methods
- 1.8 Organization, Management and Leadership
- 1.9 Continuing Professional Development
- 1.10 Basics of educational medicine
- 1.11 Evidence based medical practice
- 1.12 Problem oriented medical record

2. Acts/ Regulations related to Health

- 2.1 Primary Health Care Concept
- 2.2 Rational use of drugs and drugs policies
- 2.3 Human Organs Transplant Act and Consumer Protection Act
- 2.4 NMC and National Health Agencies/ Organizations

3. Community Health

- 3.1 Demography and Vital Statics
- 3.2 Family and Community
- 3.3 Culture and Health
- 3.4 Community Survey for health
- 3.5 Communication Skill
- 3.6 Doctor, Health Personnel and Patient relationship
- 3.7 Public Health, Epidemiological techniques and methods
- 3.8 Problem solving exercise on the epidemiology
- 3.9 Communicable Disease Prevention and Control
- 3.10 Non-communicable Disease Prevention and Control including accidents and Poisoning.
- 3.11 Environmental Health: Water, Waste disposal, Air Pollution, Sound Pollution, Healthy Housing
- 3.12 Safe Motherhood Program with Family Planning Services

- 3.13 Food and Nutrition: Nutrients, dietary requirement, deficiency, disease prevention and control

4 Pharmacology, poisoning and critical care medicine

- 4.1 Principle of Pharmacology Therapy
- 4.2 Pharmacology of different Medicines
- 4.3 Pharmacology based, acute and chronic poisoning and their management
- 4.4 Principle of critical care medicine with management and monitoring of critical illness
- 4.5 Utilization of Oxygen and delivery

5 Infection: prevention and management

- 5.1 Basic and major manifestations of infections
- 5.2 Prevention of infection and principles of its management, diseases due to different organism like virus, bacteria, protozoa and helminthes

6 Research, Methodology, Dissemination/Publication:

- 6.1 Planning and carrying out health research
- 6.2 Methodology , design, variable, sampling, data collection, data entry, description statistics, random number and research
- 6.3 Interpretation of the results of research
- 6.4 Bio-statics, probability distribution, hypothesis tests, estimation, parametric and non parametric statics, regression and correlation with longitudinal studies
- 6.5 Dissemination of the results
- 6.6 Principles of paper publications and search and critical review of literature, types of papers, common headings, tables and graphs with reference writing
- 6.7 Medical ethics, including introduction to ethical theories, medical ethics, professional ethics, ethics in research and ethics in health policies

7 Cardiovascular Diseases

- 7.1 Functional anatomy, physiology and investigations
- 7.2 Major manifestation and heart disease
- 7.3 Disorders of heart rate, rhythm and conduction
- 7.4 Ischemic heart disease
- 7.5 Vascular disease
- 7.6 Disease of heart valves
- 7.7 Congenital heart disease
- 7.8 Disease of Myocardium and Pericardium

8 Respiratory Diseases

- 8.1 Functional anatomy, physiology and investigations
- 8.2 Major manifestation of lung disease
- 8.3 Infections of the respiratory diseases
- 8.4 Obstructive pulmonary diseases
- 8.5 Tumors of bronchus and lung
- 8.6 Pulmonary vascular disease
- 8.7 Interstitial and infiltrative pulmonary disease including occupational lung disease
- 8.8 Disease of nasopharynx, larynx and trachea

8.9 Disease of pleura, diaphragm and chest wall

9 Gastro-intestinal and Liver Diseases

- 9.1 Functional anatomy, physiology and investigations
- 9.2 Major manifestation of GI and liver diseases
- 9.3 Disease of mouth, salivary glands and oesophagus
- 9.4 Disease of stomach, duodenum, small intestine, colon, rectum and anal canal
- 9.5 Disease of liver, gall bladder and pancreas
- 9.6 Disease of peritoneal cavity

10 Diabetic, nutritional, metabolic and endocrine disease

- 10.1 Classification, epidemiology, etiology, patho-physiology, clinical feature, diagnosis,
- 10.2 Management, acute and chronic complications of diabetic
- 10.3 Nutritional factors in health and disease including obesity
- 10.4 Thyroid and other metabolic and endocrine disease including functional anatomy, physiology, investigations, major manifestations, management and prevention

11 Nervous system and psychoneurosis disease

- 11.1 Functional anatomy, physiology and investigations of neurology
- 11.2 Major manifestations of nervous system and psychiatric disease
- 11.3 Disease of nervous system, spine, spinal cord and muscles
- 11.4 Classification and etiology of psychiatric disorders including clinical review
- 11.5 Psychiatric syndromes and disorders with management

12 Nephrology, urinary tract and water electrolyte and acid base balance

- 12.1 Functional anatomy, physiology and investigations of kidney and urinary system
- 12.2 Major manifestations of renal disease
- 12.3 Diseases of renal vascular, glomerular, tubule-interstitial, congenital abnormalities of
- 12.4 kidneys, renal involvement in systemic diseases, infections of kidney and urinary tract including obstruction of the urinary tract
- 12.5 Urinary tract calculi and nephrocalcinosis
- 12.6 Tumors of the kidney and genitourinary tract
- 12.7 Management and drugs for kidney and urinary tract
- 12.8 Physiology and electrolytes, water and acid base disorders

13 Hematology, immunology, joint, bone and connective tissue disease

- 13.1. Organization and function of the immune system
- 13.2. Hematopoiesis, physiology of the blood and clotting
- 13.3. Inflammation and investigations of diseases of blood including anemias
- 13.4. Major manifestations of blood diseases
- 13.5. Bleeding disorder, venous thrombosis and blood transfusion
- 13.6. Lympho-proliferative and myeloproliferative disorders
- 13.7. Functional anatomy, physiology, investigations and management of the connective tissues, joints and bones diseases

14 Genetics, Oncology and Palliative care, Geriatrics and skin diseases

- 14.1. Genetics disease, particular molecular features of infective disease
- 14.2. Modern molecular methods in human disease with investigations
- 14.3. Genetic factors and types of genetic disease
- 14.4. Epidemiology, etiology, clinical features, investigations and management of the oncology diseases
- 14.5. Palliative anticancer medication
- 14.6. Normal ageing, major manifestations of disease in frail older people with rehabilitation
- 14.7. Functional anatomy and physiology of skin with major manifestations and investigations with management of the skin diseases

॥ समाप्त ॥

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्